

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

1.10.2013

B7-0434/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B7-0507/2013 alusel

vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5

Kastipõhine diskrimineerimine
(2013/2676(RSP))

Eva Joly
arengukomisjoni nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon kastipõhise diskrimineerimise kohta
(2013/2676(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 13. detsembri 2012. aasta resolutsiooni kastipõhise diskrimineerimise kohta Indias¹, 17. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni naistevastase vägivalla kohta Indias², 1. veebruari 2007. aasta resolutsiooni puutumate inimõiguste olukorra kohta Indias³ ja 18. aprilli 2012. aasta resolutsiooni, mis käsitleb aastaaruannet inimõiguste kohta maailmas ja Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas ning mõju ELi strateegilisele inimõiguste poliitikale⁴,
 - võttes arvesse rahvusvahelisi inimõigustealaseid konventsioone, sh rahvusvahelist konventsiooni rassilise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ning rassilise diskrimineerimise likvideerimise komitee XXIX üldist soovitusi,
 - võttes arvesse inimõiguste nõukogu avaldatud ÜRO tööalase ja päritolulise diskrimineerimise tõhusa likvideerimise põhimõtete ja suuniste projekti⁵,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku väljendatud tõsist muret kastipõhise diskrimineerimise pärast ning tema tähelepanekuid ja soovitusi selles valdkonnas,
 - võttes arvesse ÜRO lepingute täitmise kontrolliorganite ja ÜRO erimenetluste volitatud esindajate hiljutisi soovitusi kastipõhise diskrimineerimise teemal,
 - võttes arvesse rassismi, rassilise diskrimineerimise, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatuse kaasaegsete vormidega tegeleva eriraportööri 24. mai 2011. aasta aruannet⁶ ning samuti kastisüsteemi järgivates riikides läbiviidavate üldiste korrapäraste läbivaatamiste käigus esitatud aruandeid,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringut „Inimõigusi ja vaesust käsitlev ülevaade: ELi tegevus kastipõhise diskrimineerimise probleemile reageerimisel” („A human rights and poverty review: EU action in addressing caste-based discrimination”),
 - võttes arvesse komisjonile 18. septembril 2013. aastal esitatud suulist küsimust kastipõhise diskrimineerimise kohta (O-000091/2013 – B7-0507/2013),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et kastisüsteem tuleneb sotsiaal-religioosest taustast, näiteks Aasias, kus kastisüsteemi mittekuuluvaid inimesi peetakse loomult ebapuhtaks või puutumatuks, kuid

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0512.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0031.

³ ELT C 250 E, 25.10.2007, lk 87.

⁴ ELT C 258 E, 7.9.2013, lk 8.

⁵ A/HRC/11/CRP.3.

⁶ A/HRC/17/40.

lisaks on tegemist päritolu ja elukutse alusel ettemääratud positsioonipõhisesse rühmadesse kihistumise jäiga sotsiaalse süsteemiga; arvestades, et ÜRO eelistatud hõlmavamana terminiga „tööalane ja päritoluline diskrimineerimine” tähistatakse diskrimineerimise vormi, mis on keelatud selliste rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate õigusaktidega nagu inimõiguste ülddeklaratsioon, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt, rahvusvaheline konventsioon rassilise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, lapse õiguste konventsioon ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioon nr 111;

- B. arvestades, et juunis 2011 rõhutas rassismiga tegelev ÜRO eriraportöör Githu Muigai, kui oluline on vältida diskrimineerimise eri ilmingute hierarhia tekitamist, isegi kui need ilmingud on ajaloolise, geograafilise ja kultuurilise tausta tõttu oma olemuselt ja ulatuselt erinevad (nagu roma kogukonnad Euroopas ja kastasüsteemi ohvrid Aafrikas, Aasias ja Lähis-Idas);
- C. arvestades, et hoolimata sellest, et mõnedes riikides, kus valitseb kastasüsteem, on valitsused võtnud meetmeid, et kehtestada kastipõhise diskrimineerimise ja puutumatuks tituleerimise vastu võitlemise erimeetmed ning tagada põhiseaduslik ja õiguslik kaitse, on kastipõhine diskrimineerimine endiselt laialt levinud ja mõjutab kogu maailmas püsivalt hinnanguliselt 260 miljonit inimest;
- D. arvestades, et kastipõhist diskrimineerimist esineb paljudes riikides üle kogu maailma, kusjuures kõige rohkem elab selle ohvreid Lõuna-Aasias; arvestades sellegipoolest, et ka muudes piirkondades, sh Aafrikas, Lähis-Idas ja diasporaas, on palju kastipõhise diskrimineerimise ohvreid;
- E. arvestades, et õigusaktide ja poliitika rakendamata jätmine ning tõhusate õiguskaitsevahendite ja tulemuslikult toimivate riiklike institutsioonide, sh kohtusüsteemi ja politseijõudude puudumine on peamised põhjused, mis takistavad kastipõhise diskrimineerimise kaotamist;
- F. arvestades, et paljudes selle nähtusega kokkupuutuvates riikides ei kasutata liigitatud andmeid ega mõisteta vajadust võtta vastu sihipärased õigusaktid ja inimestele kastipõhise diskrimineerimise eest kaitset pakkuvad meetmed;
- G. arvestades, et valitsuste ja üha enam ka mõnede rahvusvaheliste agentuuride pingutustele vaatamata kannatavad mõned kastid jätkuvalt tõsise sotsiaalse tõrjutuse, vaesuse, vägivalda, eraldatuse ning füüsilise ja verbaalse väärkohtlemise all, mis tuleneb eelarvamustest ning puhtust ja rüvetamist käsitlevatest arusaamadest;
- H. arvestades, et puutumatusse seotud tavad on jätkuvalt laialt levinud ja võtavad kaasaegset kuju; arvestades, et selle all kannatavad kogukonnad puutuvad kokku poliitilises elus osalemise piirangutega ja tõsise diskrimineerimisega tööturul;
- I. arvestades, et mõnes riigis, näiteks Indias, on kohustuslike toetusmeetmete kehtestamine aidanud teatud määral kaasa puutumatu kaasamisele avalikus sektoris, kuid diskrimineerimisvastaste kaitsemeetmete puudumine tööturul ja erasektoris suurendab

tõrjutust ja üha kasvavat ebavõrdsust;

- J. arvestades, et ILO hinnangul kuulub valdav enamus võlaorjuse ohvritest Lõuna-Aasias registreeritud kastidesse ja registreeritud hõimudesse; arvestades, et sunnitöö ja võlaorjus on eriti levinud põllumajandus-, kaevandus- ja rõivatööstussektorites, kus tarnitakse tooteid paljudele rahvusvahelistele ja Euroopa ettevõtetele;
 - K. arvestades, et tööalane mittediskrimineerimine on üks töötajate neljast põhiõigusest ning see on lisatud ka ettevõtluse rahvusvahelistesse suunistesse ja raamistikesse, nagu ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, OECD suunised ja sotsiaalse vastutuse suunised (ISO 26000), milles on kastipõhine diskrimineerimine diskrimineerimise tõsise vormina eraldi välja toodud;
 - L. arvestades, et nende riikide valitsusi ja ametiasutusi, kus valitseb kastisüsteem, kutsutakse üles võtma teadmiseks ÜRO tööalase ja päritolulise diskrimineerimise tõhusa likvideerimise põhimõtete ja suuniste projekti ning võtma kõiki vajalikke meetmeid, et kõrvaldada ja ennetada kastipõhist diskrimineerimist, tegeleda rakendamisalaste vajakajäämistega nii föderaal-, riigi, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil ning rakendada, muuta või kehtestada eriõigusakte ja -meetmeid, eesmärgiga kaitsta ja edendada puutumatute ja muude kastisüsteemi tõttu kannatavate inimrühmade õigusi;
1. mõistab hukka jätkuvad inimõiguste rikkumised, mis pannakse toime kastihierarhia ja kastipõhise diskrimineerimise all kannatavate inimeste vastu, sh võrdsuse välistamise, juurdepääsu tõkestamise kohtusüsteemile ja tööhõivele, jätkuva segregatsiooni ja kastikuuluvusest tingitud piirangud seoses elementaarsete inimõiguste ja inimarenguga;
 2. on seisukohal, et isikutunnistusel ei tohiks olla mingisuguseid viiteid kastilisele kuuluvusele, sest see on vastuolus võrdõiguslikkuse ja sotsiaalse liikuvuse põhimõtetega;
 3. peab rassismiga tegeleva ÜRO eriraportööri Githu Muigai rassismi käsitlevat aruannet kiiduväärseks ning rõhutab, et kõik kastipõhise diskrimineerimise ohvrid kogu maailmas peaksid saama võrdselt tähelepanu ja kaitset; rõhutab üldisemalt, et kõiki rassismi ja diskrimineerimise vorme tuleks käsitleda ühesuguse jõulisuse ja otsustavusega, sealhulgas Euroopas;
 4. väljendab tõsist muret asjaolu pärast, et puutumatute ja nendega samaväärselt mõjutatud kogukondade sotsiaalse tõrjutuse tõttu on vaesuse määr nende elanikkonnarühmade seas väga kõrge ning nad on jäetud arenguprotsessist kõrvale või saavad sellest vähem kasu; rõhutab lisaks, et see takistab nende osalemist otsuste tegemisel ja juhtimises ning nende sisulist osalemist avalikus ja ühiskondlikus elus;
 5. on jätkuvalt mures selle pärast, et riikides, kus valitseb kastisüsteem (sh India), tuleb endiselt sageli ette teatatud ja teatamata jäetud hirmutegusid ja puutumatusega seotud tavasid, kusjuures puutumatute ja inimõiguste kastipõhiste rikkumiste muude ohvrite vastu suunatud kuritegude toimepanijad jäävad suures osas karistamata; tuletab meelde, et teatud riikides panevad sellist diskrimineerimist toime kõrgetel positsioonidel riigiametnikud;
 6. väljendab taas oma tõsist muret seoses asjaoluga, et puutumatute hulka ja teistesse

samaväärselt mõjutatud kogukondadesse kuuluvate naiste vastu pannakse kastisüsteemi järgivates ühiskondades jätkuvalt toime vägivallategusid ning need naised ei anna sellest sageli teada, kuna kardavad oma isikliku turvalisuse pärast või pelgavad sotsiaalset tõrjutust; väljendab ühtlasi muret seoses kasti, soo ja usutunnistuse alusel toimuva mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimisega, mille all kannatavad puutumatu hulka ja muudesse vähemuskogukondadesse kuuluvad naised ning mille tagajärjeks on sunniviisilised usuvahetused, röövimised, prostitutsioonile sundimine ja seksuaalne ärakasutamine valitsevatesse kastidesse kuuluvate isikute poolt;

7. rõhutab vajadust edendada kastipõhise diskrimineerimise all kannatavate inimestega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide ja inimõiguste kaitsjate tööd soodustavat keskkonda, et tagada nende turvalisus ja vältida nende töö takistamist, häbimärgistamist või piiramist; rõhutab, et selline keskkond peaks tähendama ka juurdepääsu rahastamisele, koostööd inimõigustega tegelevate ÜRO organitega ning akrediteerimist ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu poolt;
8. nõuab, et EL edendaks ÜRO tööalase ja päritolulise diskrimineerimise tõhusa likvideerimise põhimõtete ja suuniste projekti kui kastipõhise diskrimineerimise kaotamise suunavat raamistikku ning aitaks kaasa selle heakskiitmisele ÜRO inimõiguste nõukogus;
9. kutsub komisjoni üles käsitlema kastisüsteemi kui sotsiaalsest ja/või religioosest taustast lähtuvat diskrimineerimise erivormi, millega EL peab muude diskrimineerimise vormide, näiteks etnilisel kuuluvusel, rassil, päritolul, usutunnistusel, sool või seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise vastu võitlemisel samuti tegelema; nõuab, et EL käsitleks kastipõhise diskrimineerimise all kannatavaid inimesi oma poliitikas ja programmides eraldi rühmana;
10. nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus käsitleksid kastipõhise diskrimineerimise vastu võitlemist ELi õigusaktides, poliitikas ja programmdokumentides laiemalt ning võtaksid selle rakendamiseks vastu tegevussuunised; kutsub Euroopa välisteenistust üles parandama kontrolli- ja hindamismehhanisme, et hinnata tõhusalt ELi tegevuse mõju sellise diskrimineerimise all kannatavate inimeste olukorrale;
11. soovib ELil hinnata süstemaatiliselt kaubandus- ja/või investimislepingute mõju kastipõhise diskrimineerimise all kannatavatele inimrühmadele ning arutada sellealaseid probleeme tööstussektori esindajate, riigiasutuste ja asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega;
12. nõuab kastipõhise diskrimineerimise käsitlemist inimõigustega seotud probleemina ELi edasises inimõiguste poliitikas, strateegiates ja tegevuskavades;
13. palub komisjonil toetada rohkem selliseid arenguprojekte, mille abil võideldakse kastipõhise diskrimineerimise kui vaesust süvendava tõsise inimõiguste rikkumise vastu, ning võtta seda diskrimineerimise vormi arvesse kõikides projektides, milles keskendutakse haridusele, naistele, õiguskaitse kättesaadavusele, poliitilisele osalemisele ja tööhõivele asjaomastes riikides;
14. palub komisjonil töötada välja kastisüsteemi probleemi arvestav lähenemisviis, rakendada

seada humanitaarkriiside ajal ning tagada humanitaarabi jõudmine kõigi tõrjutud rühmadeni, sh kastipõhise diskrimineerimise all kannatavate inimesteni;

15. nõuab, et EL tõstataks kastipõhise diskrimineerimise küsimuse kõige kõrgemal tasemel ning arutaks seda asjakohaste riikide valitsustega kahepoolsetel tippkohtumistel ja muudel rahvusvahelistel kohtumistel;
16. julgustab Euroopa välisteenistust tugevdama poliitika- ja inimõigustealast dialoogi ning edendama kastipõhise diskrimineerimise kaotamiseks ühiseid algatusi selliste riikide valitsustega nagu India, Nepal, Pakistan, Bangladesh ja Sri Lanka, kus kastisüsteemi järgivates kogukondades on endiselt kasutusel puutumatusena seotud tavad; ergutab Euroopa välisteenistust võitlema üldisemalt tööalase ja päritolulise diskrimineerimisega, mida esineb erinevates riikides, sealhulgas Jeemenis, Mauritaanias, Nigeerias, Senegalis ja Somaalias; tuletab meelde, et kastipõhine diskrimineerimine on jäänud ära märkimata paljude nende riikidega sõlmitud lepingutes;
17. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles lisama asjakohastel juhtudel nn kastipõhise diskrimineerimise klausli kõikidesse kaubandus- ja assotsieerimislepingutesse;
18. soovib ELil edendada ärisuhtes nende riikidega, kus esineb kastipõhist diskrimineerimist, mittediskrimineerivat ja kaasavat poliitikat ja menetlusi, sealhulgas puutumatu ja muid samaväärse diskrimineerimise all kannatavaid inimrühmi arvestavaid toetusmeetmeid nii tööturul kui ka erasektoris;
19. nõuab, et EL soodustaks kastipõhise diskrimineerimise küsimuses korrapärast ja laiapõhjalist konsulteerimist kodanikuühiskonnaga ja eraldaks kodanikuühiskonna organisatsioonidele kastipõhise diskrimineerimisega võitlemiseks piisavad vahendid;
20. nõuab, et EL edendaks kastiküsimusi arvesse võtvat 2015. aasta järgset arengukava, mille keskne ja mõõdetav eesmärk oleks kastisüsteemi põhjustatud või toonitatud ebavõrdsuse vähendamine ning millega tagataks kastipõhise diskrimineerimise käsitlemine selgesõnaliselt ühe kõige olulisema vaesustpõhjustava struktuurilise teguri ja struktuurilise ebavõrdsuse algpõhjusena;
21. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, Euroopa Liidu inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile ja ÜRO inimõiguste nõukogule.